

Nr 323, utskrivet v 12 2020

Kära läsare!

Coronavirusepidemin rullar på och olika åsikter bryts mot varandra. Skönt att vara åskådare men epidemin har också gjort att vi ställer in vårens kurser i Göteborg och Malmö. Alla som vill hamnar istället på förtur till motsvarande kurser i höst.

WHO har tagit ställning till att alla som fått vaccin mot difteri och stelkramp enligt nationella program i barndomen (oftast 5-6 doser totalt) aldrig behöver booster men i Sverige vill Folkhälsomyndigheten ha kvar 20-årsintervallet. Skall Svar Igår vara lojal eller gå på WHO:s linje??

EBOLA-epidemin i Kongo går mot sitt slut – inga nya fall senaste veckorna. Hurra!

Fråga: Jag har en patient som är splenektomerad. Han fick Menveo och Pneumovax 2014. Sedan fick han Prevenar 2017. Visst är det en Menveo och en Pneumovax han skall ha nu 2020?? Han pratar också om HIB men där finns väl bara barnvaccinet som är flera vaccin eller?

Svar: Du har helt rätt + att skydd mot meningokocker serogrupp B kan läggas till.. Några smittskyddsläkare kanske har kvar HiB i sin rekommendation men det är som du skriver = en barninfektion.

Fråga: Jag har en kundanställd som skall åka till Indien på tjänsteresa i 10 veckor. Hon åker om 2 veckor och har tidigare fått en dos mot hepatit A och B för många år sedan. Hur skulle du lägga upp återstående vaccinationer?

Svar: Ge henne dos 2 av Twinrix nu och dos 3 om 5-6 månader. Tillägg: Rekord i kortfattat svar. Kanske hade svar på vilka andra vacciner som behövdes varit av värde men Svar Igår har som regel att be den som frågar att komma med egna förslag först och det vet inte alla.

Fråga: En 51-årig man med Mb Bechterew behandlas med 40 mg Humira vid behov. Han avser göra uppehåll med detta så länge det behövs för att kunna få vaccination mot gula febern. Han tog senaste dosen 7 februari och avser att åka till Gambia och Senegal 30 mars till 7 april. Hur skulle du värdera risk/nytta? Kan det anses säkert att ge vaccinet inför resan om det gått sex veckor sedan sista dos Humira (10 dagar innan avresa)? Om detta inte kan anses tillräckligt säkert, skulle du avråda resa eller förse patienten med intyg om att han inte kan vaccineras?

Svar: Räkna med en halveringstid för Humira på c:a 2 veckor = 3 halveringstider innan man behöver ge vaccin. Då blir det ändå en gråzon om man kan ge Stamaril eller inte men jag skulle rekommendera vaccin i detta fall.

Fråga: Jag undrar hur länge undantagskort för gula febern gäller? Måste man skriva ett nytt efter 1 år?

Svar: Om du inte daterar så räcker de länge. Formellt sett bara för aktuell resa...

Fråga: Har en liten herre född 20190212. Han fick sin 1-års vaccination 20/2-20. Återkom sedan till läkaren med nässelutslag 22/2-20, fick utslagen 21/2-20, ingen slemhinnepåverkan eller andningspåverkan. Utslagen hade börjat lägga sig när han var hos läkaren. Hur och vad ska vi tänka på kring framtida vaccinationer? Tacksam för info och plan.

Svar: Nässelutslag = kliande gissar jag. Svårt att avgöra genes även om tiden stämmer med vaccinreaktion. Nästa gång blir inte förrän skoldebut och då vet vi mer om han reagerat på något annat.

Fråga: Har en patient på 35 år som ska mönstra på ett fartyg, kommer vara borta 3 mån, kommer vara i land några dagar men mestadels till havs. Besättning på cirka 20 man. Problemet är att han inte vet vart fartyget kommer att fara, eller ens i

vilken världsdel, detta vet han först några dagar innan avresa (mitten av april). Han har ifrån företaget fått rekommendationer om att ta Gula Febern-vaccin och Twinrix, för att "detta kan vara bra". Gett honom Stamaril, Twinrix och Boostrix idag men är osäker på vad mera jag kan rekommendera? Meningokockvaccin samt TBC-vaccin?

Svar: Nja, jag skulle nog göra som du och nöja mig med detta. Är han ung och vidlyftig är väl meningokockvaccin av värde.

Fråga: Har ett patientfall gällande vaccination mot influensa. Gäller barn 3 och 5 år vars pappa för tillfället får cytostatikabehandling. Har en ordination från pappans läkare om att vaccinera familjen. Flickorna fick en dos Vaxigrip 19/11, de kommer idag för en andra dos. Behöver man fylla på med vaccin på så små barn eller är det onödigt?

Svar: Om barnen inte haft influensa rekommenderas två doser. Levande vaccinet Fluenz kan vara att föredra i så fall.

Fråga: Läser just i senaste Svar Igår om din rekommendation kring att ge andra dosen Varivax redan efter 2 månader. Tidigare har du lärt oss att vi ska ge det med 12 månaders intervall. Är det skillnad på Varivax och Varilrix i intervallerna?

Svar: Bara skillnad på barn och vuxna, inte på vaccinsort.

Tilläggsfråga: Så vilka ska ha med 12 månaders intervall resp 2 månader?

Tilläggs svar: Jag ger dos 2 redan efter 2 mån till tonåringar och äldre.

Fråga: Man 57 år, född i Colombia, påvisat hepatit A. Prov togs och visade positivt. Pat är ej vaccinerad, vad han vet. Skall jag förutsätta att han har en genomgången hepatit A och ej vaccinera?

Svar: Då har han haft hepatit A och är livslångt immun.

Fråga: Jag undrar om man kan få bältros om man är vaccinerad mot vattkoppor?

Svar: Ja, men risken minskar med 75 % om man är vaccinerad mot vattkoppor.

Fråga: BVC-ssk har nyligen varit på en heldagsutbildning om vaccinationer för BVC- och skolhälsovårdspersonal om vaccinering där vattkoppsvaccin diskuterades. De fick då information om att skyddet av 2 doser vattkoppsvaccin kunde vara så kort som 9-14 år(?) vilket gjorde att de som höll i föreläsningen ifrågasatte nyttan då "barnen" istället kunde insjukna i vattkoppor som tonåring eller ung vuxen. Jag har aldrig hört detta argument innan och funderar på hur du ser på att vaccinera de yngre barnen i förskoleålder, ska man säga att de ska ha en 3:e dos efter 9-14 år?

Svar: Det stämmer nog att effekten avtar efter knappt ett decennium men om man skulle insjukna trots två doser blir det en mildare sjukdom. Kan vara idé att ta en tredje dos men sådan rekommendation finns inte och i USA med 20 års erfarenhet finns inte heller någon sådan rekommendation. Jag har vaccinerat mina barnbarn och tar hellre en mild vattkoppsinfektion än en "naturlig"...

Fråga: Jag har en kund som skulle dricka sin första dos Dukoral igår och ringer till mig idag och berättar att hon blandat vattnet ihop med vaccinflaskan MEN missat att hälla i brusgranulatet. Hon blandar då lite vatten ihop med brusgranulatet och dricker det inom ett par minuter efter den första blandningen. Hur ser effekten på skyddet ut? Hur ska vi gå tillväga? I och med att hon fått i sig alltihop fast i två uppdelade omgångar, har hon ändå ett bra skydd eller ska hon köpa en helt ny dos och dricka om?

Svar: Utan granulat får du för lågt pH i magsäcken och då inaktiveras vaccinet = ny dos behövs... Tillägg: I detta fall fick kunden granulat bara några minuter för sent och det kanske hade räckt men vem vet?